

Lakossági Tájékoztató

a

Balassagyarmati Központi Orvosi Ügyelet Működéséről

2017.

Ügyelet címe: 2660 Balassagyarmat,
Szontágh Pál út 2.

Ügyelet telefonszáma: 06-703-703-104

Ügyeleti idő:

Hétfő-Péntek: 16:00-tól másnap reggel 08:00 óráig
hétfőn, illetve munkaszüneti napokon folyamatosan

MI A KÖZPONTI ORVOSI ÜGYELET FELADATA?

ALAPFELADATUNK A SÜRGŐS EGÉSZSÉGÜGYI BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ ESETEK, SÚLYOS MEGBETEGEDÉSEK ELLÁTÁSA, MAGAS SZAKMAI SZÍNVONALON.

Az orvosi ügyelet NEM helyettesíti a háziiorvosi rendelést, hanem alapvetően a háziiorvosi rendelési és rendelkezésre állási időn kívüli időszakra, alapellátási szintű sürgősségi ellátásra és hatósági közreműködésre szervezett ügyeleti ellátás (amely a háziorvosok rendelési idejében is elérhető, de ezen időszakban azon esetekre melyeket az illetékes háziorvos valamely méltányolható okból nem tud elvégezni).

Kérjük, legyenek figyelemmel a rendszeresen szedett gyógyszereik időben történő felírására és kiváltására, mert az ügyelet főként életmentő, sürgősségi gyógyszerekkel rendelkezik, a rendszeresen szedett gyógyszerek elfogyása esetén nem minden esetben tudunk segíteni. A rendszeresen szedett gyógyszerek felírása a Háziorvos feladata.

Receptet csak az ügyeletet felkereső beteg akut megbetegedésére tudunk felírni ill. a rendszeresen szedettek közül csak abban az esetben, ha annak kihagyása súlyos egészségkárosodást/életveszélyt idézne elő, ekkor is csak a legkisebb kiszerezést.

AZ ÜGYELETI BETEGELLÁTÁS HELYE:

Az ügyeleti időben történő betegellátás alapvetően a központi ügyeleti rendelőben történik, melynek helye: **2660 Balassagyarmat, Szontágh Pál u. 2.** alatti Központi Orvosi Ügyeleti Rendelő.

Lakáson, területen történő helyszíni ellátásra kizárólag a jogszabály adta kereteken belül, csak valóban indokolt esetekben, súlyos betegség, mozgáskorlátozottság esetén kerülhet sor. Az ügyelet házhoz hívása kényelmi szempontok alapján nem megengedhető gyakorlat.

Az alapellátási Ügyelet jogi háttere:

Minden betegnek joga van: **sürgős szükség** esetén az életmentő, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, fájdalomnak csillapításához, szenvedésének csökkentéséhez, az egészségi állapota által indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz.

Az orvosi ügyelet feladata, hogy a háziorvosok munkaidején túl, illetve hétvégén és ünnepnapokon biztítsa az alkalomszerű és azonnali sürgősségi beavatkozásokat. Hangsúly a sürgősségi kifejezésen van. Ez egyben azt is jelenti, hogy az orvosi ügyelet teljes egészében nem helyettesíti a háziiorvosi ellátást, azaz a törvény szerint csupán

Bélmozgás csökkentésére: Huma-Loperamide 2 mg tabletta, Huma-Loperamide C 2 mg tabletta, Imodium kapszula, Lopedium kapszula

Lázcsillapítók: Szükség esetén.

HÁNYÁS:

Diéta: 15-20 percenként néhány falat kétszersült, háztartási keksz, sós vízben főtt burgonya.

Bőséges folyadékfogyasztás: 15-20 percenként 4-5- korty keserű tea, szénsavmentes ásványvíz, szűrt ivólevek. Mivel hányás során rendkívül nagy mennyiségű folyadékot veszíthet a szervezet, a szokottnál is nagyobb figyelmet kell fordítani a megfelelő folyadékbevitelre!

Gyógyszerek: Vitamin B6, Daedalon tabletta, Daedalon végbélkúp.

EPEGÖRCS:

Diéta: Zsíros, fűszeres ételek kerülése.

Gyógyszeresen:

Görcsoldók: Duspatalin 200 mg kapszula, Papaverinum Hydrochloricum 0,04 g tabletta, Drotaverin Chinoin 40 mg tabletta, No-Spa 40 mg tabletta, No-Spa Forte tabletta, Buscopan 10 mg draszté, Buscopan végbélkúp, Troparinum Combinatum tabletta, Dicitel tabletta.

Fájdalomcsillapítás: Nem szteroid gyulladáscsökkentők (lásd lázcsillapítás).

Hányáscsillapítás: (lásd hányás).

Egyéb gyógyszerek: Neo-Bilagit filmtabletta, Rowachol cseppek, Rowachol kapszula, Bilobene Ratiopharm filmtabletta, Cholagol oldat.

ALLERGIÁS REAKCIÓK: (Tudatzavar, eszméletlenség, torokdagadás, nehézlégzés esetén azonnal forduljon orvoshoz!)

Allergén eltávolítása: Kerülje az allergiát kiváltó ételek, kozmetikumok, ruhadarabok, hajfestékek további használatát.

Gyógyszerek:

Kalcium: Calcium Sandoz pezsgőtabl.

Allergia ellenes szerek: Zyrtec 10 mg/ml cseppek, Zyrtec 10 mg filmtabletta, Zyrtec 1 mg/ml oldat, Revicet Akut 10 mg szopogató tabletta, Xyzal 5 mg filmtabletta, Loratidin-Ratiopharm 10 mg tabletta, Claritine Akut tabletta, Fenistil, Cetirizin, Ziola, RevicetAkut 10 mg szopogatótabletta

Ha a gyermek nem vesz levegőt, eszméletlen, pulzusa nem tapintható.

Egyes légzőszavarok esetén: nehézlégzés, fulladás, leszürkülés, elkékülés, ugató köhögési rohammal kísért nehéz, húzó belégzés, hirtelen bekövetkező rekedtség kínzó légszomjjal, hirtelen kialakuló heves mellkasi fájdalom.

Sérülések, balesetek esetén: láthatóan súlyos sérülés, észlelhető

- csonttörés, magasból leesés, nagy vérzés, vérvesztés, eszméletvesztéses csonttörés, magasból leesés, nagy vérzés, vérvesztés, eszméletvesztéses fejsérülés, égés, forrázás, fagyás, kihűlés, vízbefúlás, mérgezés, idegentest félrenyelése, áramütés, vagy ezek gyanúja, állat súlyos harapása, kígyó marása.
- **Idegrendszeri tünetek esetén:** eszméletlenség, eszméletzavar, eszméletzavarral járó izomrángatózások, feltűnő aluszékonyság, szokatlan heves nyugtalanság, merev tarkó, csillapíthatatlan fejfájás, erős kínzó szédülés, hirtelen látászavar, kettős látás, öngyilkossági kísérlet.

2. Ügyelethez forduljon elsősorban:

- **Egyes lázas állapotok esetén:** láz 3 hónapnál fiatalabb csecsemőnél, szabályos lázcsillapítás ellenére sem enyhülő magas láz, láz súlyos, elesett állapottal.
- **Egyes légúti tünetek esetén:** légúti betegségben hirtelen rosszabbodás, fájdalomcsillapítás ellenére is fennálló kínzó fülfájás.
- **Hasi tünetek esetén:** csillapíthatatlan görcsös hasfájás, kínzó haspuffadás, szelek elakadása, súlyos, ismétlődő hányás, hasmenés (kiszáradásra utal ha több órája száraz a pelenka), csecsemőnél véres széklet, erős alhasi fájdalom, erős nőgyógyászati vérzés, a here fájdalmas duzzanata esetén.
- **Vizeletürítési zavarok esetén:** vizeletürítés több, mint 12 óras hiánya, gyakori fájdalmas vizelés lázzal, véres vizelet hasi fájdalommal.
- **Veszélyes allergiás állapot esetén:** hirtelen bekövetkező, rekedtséggel járó nehezített belégzés, rovarcsípés kifejezett fej/nyak és szemhéj duzzanattal, nagy testfelületre kiterjedő csalánkiütés.
- **Egyes bőrtünetek esetén:** terjedő bőrvérzések, sárgaság, kiterjedt bőrkiütések lázzal.
- **Szociális sürgősség esetén:** ha a gyermeket felügyelet nélkül hagyják, elhanyagolás, bántalmazás jelei vannak.

3. Indokolatlannak tekinthető az ügyelethez fordulás, ha a gyermeknek:

- enyhe náthája, kevés köhögése, csak hőemelkedése van, vagy láza csillapítható,
- kevés, nem terjedő kiütése van, általános állapota jó
- kullancsot kell kivenni,
- hasmenése, nem ismétlődő hányása, székrekedése van jó általános állapot mellett,
- igazolásra lenne szüksége: közösségbe, táborozáshoz, sportoláshoz.

HÁZIPATIKA és OTTHONI GYÓGYMÓDOK

Számos nem sürgősségi kórkép orvosi vizit nélkül, otthon a házipatika eszközeivel ill. a laikusok által is használható módszerekkel jól kezelhető, illetve bizonyos betegségek tünetei az ügyelet kiérkezéséig megfelelően csökkenthetők. Alkalmazásukhoz szívesen nyújt tanácsokat az ügyelet diszpécserszolgálat.

Kérjük hogy az egyéni allergiát/érzékenységet mindenképp vegyék figyelembeés minden esetben olvassák el a lenti gyógyszerek használati útmutatóját a felhasználás előtt !

Tapasztalatok szerint kevesen tartanak otthon fájdalom- és lázcsillapítót, görcsoldót, így a ma már könnyedén megszüntethető panaszokkal is gyakran az orvosi ügyelethez fordulnak.

A másik általános probléma, hogy a telefonos bejelentkezéskor a panaszos nem képes kielégítő információt myújtani. A betegnek nem kell diagnózist felállítania, de annyit el kell tudni mondania, hogy mi a panasz. Ez alapján döntjük el, hogy az ellátása várhat addig, ameddig a háziorvosa munkába nem áll, tudunk-e neki telefonon keresztül segíteni, vagy sürgősségi beavatkozást, esetleg azonnali mentőt igényel-e.

VÉRNYOMÁSKIUGRÁS

Ismert és kezelt magas vérnyomással rendelkező beteg vonatkozásában célszerű ha otthon tart olyan készítményt amit vérnyomáskiugrás esetén használhat (a kezelőorvossal érdemes előre egyeztetni, hogy ilyenkor mit használjon: valamelyik állandó gyógyszeréből plusz adagot, avagy direkt a kiugrás esetére felírt külön készítményt). Amennyiben ellenjavallata nincs, a kezelőorvossal egyeztetve és általa felírtan célszerű otthon tartani captopril hatóanyagú (pl. Tensiomin vagy Aceomel márkanevű) készítményt és vérnyomás-kiugrás esetén abból 1 tbl-t elrágni.**Ha a vérnyomás nagyon magas** (eléri ill. meghaladja a 180-as systoles és/vagy 110-es diastoles értéket) **vagy ha komolyabb panaszokat okoz** (erős fejfájás, hányás, szédülés stb.) **mindenképp orvosi segítség szükséges.** Akkor is nyugodtan fordulhat az ügyelethez, ha a kiugrásra bevett gyógyszer ellenére sem csökken érdemben a vérnyomás vagy ha az erre a célra szolgáló gyógyszer alkalmazásával kapcsolatban bármilyen kérdése van. **Ha bizonytalan, hívja az ügyeletet, segítünk!**Azon betegeknel akiknél korábban nem volt ismert magas vérnyomás ill.diagnosztizálták de nem áll rendszeres kezelés alatt, vérnyomáskiugrás esetén azonnal forduljon az ügyelethez.

LÁZCSILLAPÍTÁS:

A hőleadást elősegíteni: könnyű, szellős öltözet, könnyű vékony takaró.

Hűtőfürdő: Kádba 37°C-os vizet engedni, a beteget beleültetni, majd folyó hideg vízzel a fürdőt 28-30 °C-ra hűteni. 5-8 percen át benne ülni, majd szárazra törölni. Akár óránként is ismételhető.

Gyógyszerek: (Magas láz esetén a különböző csoportok kombinálhatóak)

Vény nélkül kapható lázcsillapítók **felnőtteknek:**

-Szalicilátok: Aspirin 500 tableta, Kalmopyrin tableta,

-Paracetamol: Panadol 500 mg tableta, Panadol 1000 mg tableta, Rubophen 500

mg tableta, Mexalen 500 mg tableta, Coldrex, Coldrex MaxGrip, Neo Citran
-Nem szteroid gyulladáscsökkentők: Voltaren Dolo 12,5 és 25 mg tableta, Advil 200 mg draszté, Advil Ultra és Advil Ultra Forte lágyzselatin kapszula, Algoflex 200 mg, 400 mg, 600 mg

Vény nélkül kapható lázcsillapítók gyermekeknek:

-Paracetamol: Mexalen 125 mg végbélkúp csecsemőknek, Mexalen 250 mg végbélkúp kisgyermekeknek, Mexalen 500 mg végbélkúp iskolás gyermeknek, Ben-U-Ron szirup, Panadol Baby szuszpenzió,
-Nem szteroid gyulladáscsökkentők: Nurofen Non-Aqua 100 mg szájon oldódó tableta gyermeknek, Nurofen szuszpenzió gyermeknek,

NÁTHA ÉS MEGHŰLÉS:

(Láz esetén figyelembe kell venni, hogy az alábbi gyógyszerek lázcsillapítót, gyulladáscsökkentőt és fájdalomcsillapítót is tartalmaznak!)

-Szalicilát kombinációk: Aspirin Plus C pezsgőtableta, Aspro C pezsgőtableta

-Paracetamol kombinációk: Panadol Extra tableta, Saridon tableta, Miralgin tableta, Coldrex tableta

-Gyermekeknek paracetamol kombinációk: Coldrex Junior por, Coldrex Junior szirup, Neo Citran por gyermeknek, Coldrex Junior filmtableta.

TOROKFÁJÁS:

Mebucain spray, Mebucain 1 mg/1 mg pasztilla, Mebucain Mint szopogató tableta, Strepsils Plus tableta, Tantum Verde oldat és spray.

KÖHÖGÉS:

- Hurutos köhögésre köptetők és nyákkoldók: Robitussin Expectorans szirup, ACC 100 mg, 200 mg garnulátum és pezsgőtableta, Flumucil 200 mg garnulátum, Mucopront kapszula és szirup

-Száraz köhögésre köhögéscsillapítók: Robitussin antitussicum szirup, Rhinatiol köhögéscsillapító szirup felnőtteknek és gyermeknek, Libexin tableta, Elixirium Thymi Compositum FoNo VII Naturland

- Köhögéscsillapítók és köptetők kombinációja: Erigon szirup.

IZOMHÚZÓDÁS, IZOMZÚZÓDÁS, REUMÁS JELLEGŰ FÁJDALMAK:

Gyógyszeresen a lázcsillapításnál felsorolt nem szteroid gyulladáscsökkentők alkalmazhatóak, kiegészítve az alábbi **helyileg használandó** készítményekkel:

Phenylbutazon 5% kenőcs, Rheumon gél, Rheumon krém, Fastum gél, Voltaren Emulgel 1% gél, Diclac 5% gél, Flector EP gél, Flector tapasz, Voltaren AcitGo tapasz

VÍRUSOS HASMENÉS:

Diéta: Zsír és fűszermentes diéta.

Bőséges folyadékfogyasztás: Keserű tea, szénsavmentes ásványvíz, szűrt ivólevelek. A szokottnál is nagyobb mennyiségű folyadék bevitele szükséges!

Ásványi sók pótlása: A folyadékba Elotrans por vagy Orlapadon vagy Normolyt por. Sodioral

Bélflóra helyreállítása: Normaflore szuszpenzió.

Gyógyszerek:

Méreganyagok megkötésére: Carbo activatus tableta, Cralax kapszula, Bolus adstringens tableta, Smecta por.

gyógyszerek felírásáért hozzájuk fordulókat, nem azonnali ellátást igénylő akut panasszal jelentkezőket el is utasíthatják.

Az alapvető problémát nem az indokolatlan lakásra hívások jelentik, hanem az a tény, hogy ilyenkor részben ellátatlan marad a terület.

HOGYAN HÍVJUK AZ ÜGYELETET?

Az Ügyelet diszpécserszolgálatot működtet, **melynek telefonszáma: 06-703-703-104, az ügyelet tehát a számon érhető el.**

(Természetesen **továbbra is él a mentőszolgálat 104-es hívószáma**, amit a hirtelen jelentkező súlyosabb kórképek: pl. eszméletvesztés, szélütés- vagy szívinfarktus gyanúja vagy pl. balesetek esetén azonnal hívhatnak. Ha kétségük van, hogy melyik hívószámot tárcsázzák, bármelyiket hívhatják, tehát a 104-et vagy a 06-703-703-104-et is)

Teendők az ügyelet hívásakor:

- Az ügyeletet lehetőleg csak felnőtt hívja, gyerekeket ne bizzunk meg ezzel.
- A bejelentés során őrizze meg nyugalmát, próbáljon lényegre törő, pontos információkat adni, hogy ezzel is segítse a beteg időben történő ellátását!
- A bejelentő lehetőleg tartózkodjon a beteg mellett, hogy pontos információkat tudjon adni a mentésirányítónak.
- Fontos, hogy pontosan adják meg a bejelentő nevét, a beteg nevét, a beteg tartózkodási helyét (nem mindig azonos a lakcímmel!), a beteg panaszait, valamint azt a telefonszámot, ahol az ügyelet szükség esetén a beteget elérheti.
- Az ügyelet megérkezéséig a bejelentő tartózkodjon a helyszínen, biztosítsa az ügyeletes orvos beteghez történő bejutását
- A beteg állapotának változása/romlása esetén haladéktalanul jelezzék ezt a közös diszpécserszolgálatnak
- A bejelentő fogadja a telefonhívást, amennyiben az ügyeletes orvos a megadott számon szükség esetén a bejelentőt visszahívja.

A telefonos bejelentés során a hívást fogadó diszpécser a bejelentőnek több kérdést is feltehet a beteg feltalálási helyével, a betegség kialakulásával és a beteg állapotával kapcsolatban. Kérjük ne vegyék ezt felesleges időpocsékolásnak, ezek az információk **alapvetően szükségesek** ahhoz, hogy minden beteg az állapotának megfelelően, a lehető leghamarabb ellátásra kerüljön!

GYERMEKEK ELLÁTÁSA

Milyen esetekben forduljanak mentőhöz illetve orvosi ügyelethez?

A csecsemők és kisgyermekek állapota rövid idő alatt változhat, súlyosbodhat, ezért ha gyermekénél az alábbi aggasztó tüneteket tapasztalja, kérjen mielőbb segítséget!

1. A mentőket riassza, és kezdje meg az elsősegélynyújtást: